

ISKOLA ÉS HONISMERET

Tanítómestereink

Morvay Péter:

Az Ecsedi lép

Hol vannak már azok a régi emberek, akik még érintetlen, buja zöld pompájában látták az Ecsedi lápot, s akik még jártak útvesztőiben?

Bizony, már harminc-egynéhány év előtt is, amikor mint kezdő etnográfus hozzákezdtem az egykori Ecsedi-lápi népélet tanulmányozásához, már csak – ahogy egy ottani fiatal parasztlány jellemezte őket – az *avas beszédű vénemberek* tudták személyes élményük alapján feltámasztani a régi, lépkörtli életet.

Ahogy egyszer játékosan összeszámoltam annak a néhány tucat embernek az életkorát, akiktől adataimat gyűjtöttem, több ezer évet kaptam eredményként. Azóta ennek a – mondjuk – harminc embernek az életideje egy újabb évezreddel növekedett volna – ha még élnének. Persze, azóta már mindnyájan örökre megpihentek az égerfás temetők bálványokra emlékeztető fejfái, gombfái alatt, mert hiszen a legfiatalabb is köztük bizonyára több lenne ma száz évesnél.

E játékos számtanpélda nagy végösszegével egyszerre akartam érzékeltetni azokat az időbeli távlatokat, amelyeket az idős néprajzi adatközlők, a paraszti múltnak ezek az eleven krónikái tárnak fel előttünk, valamint azt a tényt, hogy a mai nemzedék előtt – még az ott lakók előtt is – az Ecsedi-láp fennállásának ideje hovatovább olyan távolinak tűnik, mint a kuruc-kor vagy a törökvilág.

De ugyanakkor rá akartam mutatni arra is, mekkora súlya, jelentősége, de egyúttal – sajnos – milyen kimért tartama van azoknak az éveknek (a legidősebb emberek életéveinek), amelyek egy ideig még hordozzák nemcsak az ecsedi-lápi, hanem az egész első világháború előtti, régimódi, százados elemeket is őrző paraszti életmód és kultúra emlékeit, s hogy milyen sürgős és milyen jelentős azoknak a hivatásos néprajzi kutatóknak és önkéntes gyűjtőknek a munkája, akik a paraszti múlt, e ma már inkább 70 év fölötti, mint alatti, élő tanúinak vallomásait meg akarják örökíteni az utókor számára.

A lép múltja

„A Nyíren-é vagy az Erdőháton” – olvassuk Fazekas Mihály Lúdas Matyijának bevezetőjében. Már-mint hogy e tájékon esett meg valamikor Matyink furfangos históriája. Ugyane vidéken, Szatmár megye Szabolccsal határos szélén terült el az egykori Ecsedi-láp is. Ott hevert lustán a Kraszna ágyában, mint valami zöldbundás, torzonborz óriás, aki évszázadokat, vagy talán évezredekkel aludt keresztül. Hátát a Nyírség dombjának támasztotta (arrafelé, ahol a nóta szerint *Mátészalka gyászban van*), feje a Szamos könyökénél, lába Nagykárolyon is túl, valahol az Érmelléken ázik, melynek vizét – ahogy Ady híres verséből is tudjuk – az Ecsedi-láppal együtt viszi az Óceánba a Kraszna, Szamos, Tisza és Duna vize. Az óriás derekát Mátészalka magasságában a kocsordi út vékony szalagja fűzi karcsúra. Ez az egyetlen átjáró a lápon keresztül, amely egyúttal két részre osztja azt: az alsó *Nagy-lápra* és a felső *Kislápra*.

A lép a Nyír felfordított teknője és a Szamosnak lerakott hordalékából saját maga által épített természetes gátja, földrajzi műszóval *törmelékkúpja* között összegyűlt vizekből keletkezett. Hogy ez nagyon régen lehetett, azt nem csak Anonymustól tudhatjuk, aki szerint a honfoglalás idejében Tas vezér ide, a Nagy-láp közepére építette a neve szerint is mocsártól védett és romjaiban ma is felismerhető *Saruvárat* (Sárvárat), hanem bizonyítja ezt az egyik lápszéli falu határában, a lápi tözegetalajban talált úgynevezett *mérki raktárlelet* is. Ez a régészeti emlék különféle bronzszerszámoknak, mai szóval egy bronzkori vándoriparosnak a mintakollekciója, amelyet a tájon nem elég ismerős hajdani vándorlegény ejtett be a már akkor is létező lép feneketlen sarába.

A csikász az Ecsedi lápon (Herman Ottó nyomán)

A Láp – virágkorában – huszonöt (?) falu határát érintette, Szamosszegtől Domahidáig, Mértől Porcsalmáig. Persze az esőzésektől, árvizektől függően időnként kiterjedt, összehúzódott az árvizes terület. A XVIII. században, legnagyobb kiterjedése idején 100 000 holdat hódított meg ez a vízi birodalom, melynek a csikók és a halak, a darvak, a gémekek és a szárcsák voltak az igazi földesurai.

Voltak községek, melyek határa csak kis részben érintette a Lapot – ilyen volt például *Mátészalka* is –, s voltak olyanok, amelyeket több oldalról is mosott a Láp vize. A legklasszikusabb lápi községek: *Ecsed*, *Tyukod*, *Kocsord* és a Románia területére eső *Börvely* voltak. Csak egy úton lehetett bejárni beléjük, mint *Börvelybe*, amelyet ezért a világ közepének mondtak; vagy pihenő vadkacsaként ültek a vízzen, mint *Tyukod*, amelyet lakosai az árvizek ellen körgáttal kerítettek körül. Hogy ez a nemkívánatos vendég mégis gyakorta beköszöntött hozzájuk, tanúsítja a környező falukban élő szólásmondás is, amely a bekövetkező nemszeretemet dolgokról azt tartja, hogy „*úgy várják, mint a tyukodiak az árvizet*”. *Kocsord* a *Nagy-láp* és a *Kis-láp* között, keskeny földnyelven, szinte a szigeten feküdt. *Ecsed* pedig, az egykori vár bevehetetlen erősségének helyén álló templomhoz csatlakozva, egy hosszanti dombháton feküdt, mintegy felvonóhídként védve az egykori vár kapuját, úgy viselve hátán a dombhát közepén húzódó egyetlen utca mellé épült házakat, mint a mondabeli cethal, amely a világot tartja hátán mindaddig, míg kedve nem szottyán a mélybe merülni.

A néphagyomány Lápba süllyedt községekről is tud, s ennek van is alapja, mert a régi oklevelek, régi térképek és még ma is élő földrajzi nevek több elpusztult község emlékét őrzik, s a *Kis-láp* területén, *Tunyog* közelében még a XVII. században is létezett egy *Sándor* nevű, máig ki nem derített körülmények között elpusztult község. Nevét harminc évvel ezelőtt még őrizte az öregek emlékezetében az akkor már régóta szintén csak a nevében élő, *Sándori láp* dűlőnév.

A Láp kiterjedésének változásában persze a tudatos emberi tevékenységnek is része volt. Mégpedig nemcsak a lápos területek csökkenésében, hanem – érdekes módon – annak kiterjesztésében is. A hagyomány úgy tartja, hogy a Kraszna valamikor nem is a Lápon keresztül, hanem az Érmelléken folyt, egyenesen a Tiszába, s csak a Báthoriak ősei vezették Károly Róbert idejében az akkor még *Hűség várának* nevezett Ecsedi vár alá, hogy megközelíthetatlenné tegyék. De hétköznapi célok szolgálata is közrejátszott itt. A középkorban nagy gazdasági jelentőségük volt a folyók, patakok által hajtott vízi-

malmoknak. Ezek elhelyezését azonban – összhangban az árvízvédelem érdekeivel – általában gondosan szabályozták. Különösen fontos volt ennek szem előtt tartása a Kraszna és a Szamos esetében, amelyek vize, a saját törmelékújából alkotott természetes gátak között, árvizes időkben magasabban folyat a mellékén elterülő földeknél. A törökvilággal bekövetkezett zűrzavaros időkben (Szatmárnak egyébként csak kis része került átmenetileg török uralom alá) a vízparti birtokosok nyakra-főre építettek fel a Szamosból hol ki-, hol befelé folyó, úgynevezett *fokokon* a vizimalmokat, nem törődve vele, hogy az árvizek lezúdulása idején hogy önti és mocsarasítja el a fokokon kizúduló áradat a mélyebben fekvő területeket.

A lecsapolás

Az Ecsedi-láp létét, növény- és állatvilágának, s rajtuk keresztül lakóinak életét is a víz biztosította. De a víz – különösen a tavaszi áradások idején, mikor a messzi havas hegyek vizei zúdultak le a Tisza és a Szamos medrében – sok bajt is okozott. Nemcsak a földművelést tette lehetetlenné a tájon, hanem a vidék virágzó állattenyésztését is bénította.

Érthető, hogy a környékbeli földbirtokos nemesség, s különösen az egykori Ecsedi-uradalom jó részét birtokló Károlyi család ezt nem nézhette tétlenül. A kiváló birtokszervező és nagyvonalú telepítő (Nyíregyháza újratelepítője és a Nagykároly környéki sváb falvak benépesítője) gróf Károlyi Ferenc vezetésével már a XVIII. század közepén megindult az első, 1749-től 1751-ig tartó hadjárat az Ecsedi-lápot tápláló, zabolázatlan vizek ellen. Ez alatt a három év alatt több ezer, az érdekelt Szabolcs és Szatmár megye által kivezényelt jobbágy dolgozott 3–3 napot a lecsapolási munkálatokban. Meg is látszott a munka eredménye, de csak rövid ideig. A lecsapolás mérnöki nem volt kellő módon előkészítve, s a megye és Károlyi által biztosított pénz (kb. három – három ezer forint) is kevésnek bizonyult a hatalmas munkához. A folytatás elmaradt, s a kiásott Kraszna csatornát, az úgynevezett *Károlyi Ferenc vágását* újból benötte a nád és a sás, néhány év múlva alig lehetett megtalálni.

Sokban hasonló volt a helyzet a húsz évvel később, 1778-79-ben kezdeményezett második, nagyobb szabású lecsapolási akciónál, mikor is Károlyi Ferenc fia, *Károlyi Antal*, jórészt a saját költségén, újból elindította a lecsapolás munkálatait. Károlyi napi 5 garas napszámot fizetett az önként jelentkezett vagy a két érdekelt megye által kirendelt jobbágyoknak, s kereken 16 600 Ft-ot áldozott a költségekre.

A Kraszna részben új medrét először 24 ökör által vont hatalmas, kétszárnyú ekével szántották fel. A kiszántott földet kosarakban, tekenőkben hordták a leendő partoldalba. A vízfolyást eltorlaszoló fatörzseket, gyökereket, malomgát céljára levért cölöpöket kötelekkel vontatták, *varsaknak* és *hujérnak* (hévér) nevezett gépezettel húztatták ki. Bizony, mikor a lápra értek, megnehezedett a munka. Éjjel-nappal hol térdig, hol övig vízben kellett dolgozniuk. A láp vágására nagy, *varjúnak*, *medvének* nevezett lápi kaszákat, félhold alakú *lápmeteszöket*, *csákyákat* használtak. Az *ingólapot* felszelelték, s úgy hordták ki a part képzésére. A jobbágyok – ha hinni lehet a feljegyzéseknek – jókedvvel végezték a nehéz munkát. Talán értékelték, hogy nem robotban, hanem napszámért dolgozhatnak, s talán azt is érezték, hogy bizonyos mértékig maguknak fáradoznak.

Bár ilyenformán sikerült kb. 17 000 öl hosszú csatornát létesíteni, illetve kitisztítani, ez még mindig kevés volt, s a szűklátókörű földbirtokosok ellenállása megghiúsította a szép eredmények tartósítását. Nagy ellenkezést váltott ki ugyanis belőlük, hogy Károlyi – királyi biztosi hatalmával élve – széthányta a víz lefolyását akadályozó, jól jövedelmező malmaikat, továbbá, hogy Károlyi a szárazzá váló földek jelentős részét a „*publikumnak*”, az érdekelt faluközösségeknek szánta.

Ezért – bár a munka a következő években is folyt – a megye által kivetett jelentős összeget (kb. 200 ezer forintot használtak fel) mégis csak a lecsapolás „harmadik menetében”, a XIX. század utolsó öt évtizedében sikerült tartós eredményt elérni. Ekkor ugyanis – miután 1894-ben megalakult az Ecsedi-láp lecsapoló társulat – új medret vágtak a Nyírség-széli keményebb talajban a Krasznanak, elvezették mellékvizeit is, s ennek érdekében nagyszabású csatornarendszert hoztak létre. A már korszerű, gépi berendezéseket is használó munka 66 km. hosszú csatornát hozott létre, öt és fél millió köbméter földet mozgott meg, öt és félmillió forintba került.

A XX. század első évére megpecsételődött az Ecsedi-láp sorsa: 80 000 hold mocsaras terület vált alkalmassá mezőgazdasági művelésre.

Hagyományörzés, honismereti munka, közművelődés Mesztegyőn

Mesztegyő Somogy megyében, a Marcali-háton fekvő, 1470 fő lakosú település. Körjegyzőség, óvoda, iskola, orvos, gondozási központ, egyházközség, művelődési ház, faluház, valamint több egyesület és nyugdíjas klub működik ebben a szépen gondozott, virágos kis somogyi faluban.

Szerencsés embernek mondhatom magam, mert születésem óta (1964) itt élek, itt alapítottam családot és itt találtam meg azt a feladatot, ami küldetésemmé is vált időközben.

Az országban járva, ha megkérdezik tőlem, hogy honnét jöttem? – Mesztegyőről. Válaszomat hallva az emberek többségének általában két dolog jut eszébe! Az egyik a híres nevezetes *Rétesfesztivál*, ami 1998. óta része a somogyi gasztronómiai rendezvénysorozatnak, a másik, *Gizi néni* – Kövesdi Tiborné –, a tanítónő, a népművelő, a honismereti egyesület, a HONI megalapítója, a helytörténeti és néprajzi gyűjtemény létrehozója, a Kárpát-medencei Ifjúsági Honismereti Találkozók megálmodója és elindítója, a néptáncos generációkat felnevelő, nyári alkotótáborokat szervező pedagógus, aki több mint negyven éven át, 2005-ig volt mindenki Tanító Nénije. Ő volt az, aki példát adott több nemzedéknek, hogyan képes egy település, jövőt teremteni történelmi múltjából, hagyományából, népszokásaiból úgy, hogy bevonja ebbe a falu közösségét is.

A sors ajándéka ez, amit egykori tanítóm, majd később anyósom, Kövesdi Tiborné örökölt rám hagyott. Pici koromtól fogva ebben éltem. Nem csak bennem, hanem másokban is Gizi néni éltette azt a szenvedélyt, hogy régi értékeinket őrizni, óvni kell. Először diákként, mint egyesületi tag vettem részt a rendezvények, szakmai programok szervezésben. Az 1970-es évek végén a HONI (ma Faluház) létrehozásánál is jelen lehettem. Majd bekerülvén a családba, kivétel nélkül minden programnál ott volt a helyem. Ekkor mutatkozott meg igazán, milyen kemény munka van mögötte. A helytörténeti, néprajzi múlt olyan adottsága Mesztegyőnek, ami évtizedek alatt alakult ki sok ember élete, munkája során. Olyan alap, amire biztosan építhetünk, és mindenbe be tudjuk vonni.

2002. óta dolgozom a Faluházban, 2003-ban lettem a vezetője. Az a pár év, amit együtt tölthettem Gizi nénivel 2005-ig, mint munkatárs, arra volt elég, hogy belülről is megismerhettem a szakmai hátterét az itt végzett munkának, valamint megismerkedhettem azokkal a néprajzos, honismereti, közművelődési szakemberekkel, népművelőkkel, közéleti támogatókkal, akik segítettek és azóta is segítik munkánkat. 2005 februárjában Gizi néni hírtelen és váratlanul „elment”, aztán végleg egyedül maradtam. Az úr, a bizonytalanság, amit maga után hagyott óriási volt. Hogy próbáljam én azt pótolni, amit Ő tudott, amit Ő jelentett? Hamar rá kellett jönnöm, hogy erre esélyem sincs, és nem is ez a feladatom! Az irány, az út, amit megjelöltek és kitapostak elődeink, adva van, tovább kell mennem rajta. Hozzáteve a saját elképzeléseimet, lehetőségeimet, egyéniségemet. Teljes erővel álltam neki új feladataimnak.

2002 óta minden évben sikerült egy olyan pályázatot nyerni, amivel a Faluház és a szálláshely, mint szakfeladatok működő közművelődési intézmény legégetőbb infrastrukturális problémáit megoldhatuk. Így újult meg az épület vízrendszere, mozgáskorlátozott vizes blokkokat alakítottunk ki, átadásra került a nyári szálláshely, a tető két részletben kapott új fedést, szabadtéri foglalkoztató épült a kimenekélő elé, megújult a szabadtéri színpad, a kerek kút, díszburkolat és járda köti össze az épületeket és új rönksztruktúrák készültek az udvarra. Öt év alatt több mint 20 millió forintot fordítottunk az önkormányzat segítségével az épület felújítására, 75 fős ifjúsági szálláshelyünk komfortfokozatának emelésére. A mesztegyőiék, a hozzánk látogató több ezer turista, erdei iskolás, valamint nyári táborozó nagy öröme.

Legnagyobb feladatommak tartottam, hogy a mesztegyői emberek, egyesületek, közösségek, társadalmi szervezetek is otthonra leljenek a Faluházban. Megtalálják, felfedezték, megvalósíthatják azokat a lehetőségeket, programokat, ahol kiteljesedhetnek. Elindult a „*Ráérős, télesteri beszélgetések*” sorozat, ahol közérdekű témákhoz szakembereket hívtam előadónak. Így találkoztunk és beszélgethettünk természetgyógyászokkal, asztrológussal, grafológussal, Balás Béla megyei püspökünkkel, a marcali nevelési tanácsadó szakembereivel, Kis Iván esperes plébánossal, valamint vendégünk volt dr. Papp Lajos szívsebész professzor is. Helytörténeti beszélgetéseket szerveztünk idősebb emberekkel, „*Helytörténet első kézből, nagy idők, nagy tanúival*” – címmel, amiket rögzítettünk. Ezek a felvételek akár kordokumentumként is megállják majd a helyüket a későbbiekben. Ünnepek előtt – advent, húsvét – összejöveteleket szerveztünk, ahol felelevenítettük a régi hagyományokat, szokásokat, dalokat, adventi

koszorúkat, ajtó és karácsonyfadíszeket gyártottunk, tojást festettünk, karácsonyi bejglit és húsvéti kalácsot is sütöttünk. Recepteserét tartottunk és az új dolgokat ki is próbáltuk.

Töretlen lendülettel folytattam a *Kárpát-medencei Ifjúsági Találkozók* szervezését. Az idén immár 23. alkalommal találkozhatunk határon túli területekről, 6 országból, 10 településről érkező magyar testvéreinkkel. A 2009. évi találkozó főbb témakörei: Kazinczy emlékévé, 1848–49-es szabadságharc Somogy megyei érintettsége, Aradi vértanúk, II. vh. helyi aktualitásai, vetélkedők, sport, játék, kirándulások. Ellátogatunk Niklára a Berzsenyi kúriába, Somogyvárra a Szent László történelmi emlékhelyre, Keszthelyre a Festetics kastélyba, Balatonboglárra a „Szüreti Napok” rendezvényeire. Régi ízek a Kárpát-medencében – itt a nagyszakácsi „királyi szakácsok nyomdokain” haladunk, és ízlelőt kapunk elődeink főzési, ízesítési szokásaiból. Ezek a találkozók a kezdetek óta pályázati, valamint egyesületi támogatással valósulnak meg. Nemzeti, kulturális identitásunk erősítése, történelmi, néprajzi közös gyökereink felkutatása, a magyar nyelv összetartó erejének megőrzése, fenntartása legégetőbb célja találkozóinknak.

Erdei iskolánk szakmai programjaihoz együttműködési megállapodást kötöttünk a Duna-Dráva Nemzeti Park szakembereivel, természetvédelmi őrökkel, akik a Boronka-melléki Természetvédelmi Körzetben kialakított tanösvényeinken túravezetést vállalnak. Tagja vagyunk az „Aktív Szabadidő Környezeti Nevelés Dél-Dunántúli Összefogás” Szervezetnek, a „Gyertek Velünk Erdői Iskolába!” Szövetségnek. 2002 óta a Kaposvári Egyetem Csokonai Vitéz Mihály Pedagógiai Főiskola Felnevelési és Pedagógiai tanszékének gyakorló helye vagyunk, itt töltik terepgyakorlatukat a másodéves művelődésszervező hallgatók.

Egész évben fogadunk kiránduló csoportokat, egyesületeket, iskolákat, kéktúrázókat. Programajánlatunk nagyon sokszínű és számos igényt kielégítő. Egy kis ízelítő: helytörténeti, néprajzi tárlatvezetés, az egynapos kirándulástól az ötnapos táborozásig, templomtúra-Hunyady kripták, népi ételek készítése (langalló, rétes, fánk stb.) pedagógusoknak szervezett továbbképzés, kézműves foglalkozások, néptáncbemutatók, lovaskocsikázás a szőlőhegyre, erdei kisvasutazás a II. világháborús Magit vonal mentén és más programok. Találkozókat, szakmai összejöveteleket, kézműves műhelyt, bemutatókat, konferenciákat szervezünk. Vendégünk volt 2008-ban a Tolna Megyei Múzeum, valamint a Somogyi Megyei Múzeum több szakmai indítatású csoportja is. Heti rendszerességgel, kézműves és néptánc szakköri foglalkozásokat tartunk fiataloknak. Kutatási, anyaggyűjtési lehetőséget nyújtunk helytörténeti gyűjteményünk révén főiskolai, egyetemi hallgatóknak szakdolgozati témájukhoz.

Az örökség másik ága a *Honismereti és Természetvédő Egyesület* vezetése lett. A csapat kb. 30 fő gyermek és 40 fő felnőtt tagból áll. Az első dolgunk a szervezet közhasznúvá alakítása lett, a jelen pályázati rendszer miatt. Minden évben 8-10 pályázatot adok be, amelyek működést, közművelődési programokat, nyári táboroztatást, határon túli kapcsolatokat, valamint az egyesület egyéb kulturális kínálatát segítenek megvalósítani. Így szereztünk be pár év alatt minden olyan eszközt, ami a működéshez szükséges (számítógép park, projektor, DVD lejátszó, digitális kamera, fényképezőgép stb.). Az idén sikerül lecserezlni a társalgó ülögarnitúráját, megújult a hangosító berendezésünk, valamint így az éves programsorozatunk is – versenyek, fellépések, bemutatók – könnyebben megvalósítható. Megújítottuk és felfrissítettük HONI 25 fős néptáncsoportunk repertoárját, így az eredmények sem maradtak el. 2007-ben az arany minősítésig táncolt az együttes. Harmadik alkalommal szerveztünk 2008-ban közművelődési, nyári, néptánc tábort, ahol a fiatalok helyi értékeinkkel, hagyományainkkal és egy-egy új néptánc koreográfiával ismerkedhettek meg szakemberek segítségével. Pályázatok segítségével (Tengertánc) egy-egy rend fellépő ruhát sikerült varratni táncosainknak, felújítottuk a táncos csizmákat és még a szabadtéri mezőgazdasági, helytörténeti gyűjtemény felújítását is tervezzük. Minden évben részt veszünk a Megyei Néptánc Szövetség által szervezett versenyeken, bemutatókon és a Kövesdi Tiborné emlékére szervezett Falusi Néptáncsoportok és Hagyományörző Együttesek Találkozóján is, amire nagyon büszkék vagyunk. Második alkalommal hirdettük és valósítottuk meg a fafaragó alkotó tábort. 15–20 fő munkálkodott egy hétig a Faluház udvarán. Szebbnél szebb alkotások kerültek ki az ügyes kezek alól, amelyek településünk intézményeit, illetve köztereit díszítik. Testvértelepüléseinkkel, a bácskai Horgossal, valamint az erdélyi Nagyalambfalvával folyamatosan erősítjük és építjük kulturális és baráti kapcsolatainkat. Megalakulása óta állandó résztvevői vagyunk a kaposvári Dorottyá Farsang rendezvényeinek, ahol néptánc és hagyományörző csoportunk mutatkozik be a nagyjérdeműnek. Részt vállalunk a település minden rendezvényének (fafaragó alkotó tábor, falunap, erdei vasút napja, rétesfesztivál, karácsonyi műsor stb.) ünnepének, megemlékezésének megszervezésében, lebonyolításában. Megszerveztük a több évtizede elfelejtett szüreti felvonulást és mulatságot, valamint hagyományteremtő jelleggel december 30-án, óév búcsúztató mulatozást szerveztünk a Faluház udvarán,

ahol táncház, népi játékok, nótaszó és persze finom forralt bor, sült malac, csülkös-babos káposzta, vadpörkölt, sült tők és kemencében sült langalló várta vendégeinket.

Szerencsés település Mesztegnyő, a hozzá hasonló méretű és adottságú településekhez képest. Elődeinknek köszönet és hála a lelkiismeretes, odaadó, önfeláldozó és termékeny munkáért, amely alapra mi utódok építkezhetünk. Hiszem, hogy sikerül megőrizni értékeinket, helyi sajátosságainkat, kihasználni adottságainkat és úgy útra bocsátani a következő nemzedékeket, hogy soha ne felejtseék, és büszkén vállalják fel a helyet, ahonnan elindultak!

Kövesdiné Panyi Antónia

Honismereti foglalkozás a mesztegnyői faluházban (Gál Jenő felvétele)